

nummer 1
2022

PRONK

Verwantenmagazine
van Cosis

**Overlijden en
palliatieve zorg**

Ons Hertenkamp
Harkstede

**Ze zijn van grote
meerwaarde op
school**

Margreet de Graaf,
nieuw lid Raad van
Bestuur

Koffie met...

het gezin Heling

Ingrid en Martin Heling wonen met hun dochter Myrthe (7) in Hoogezand. Myrthe gaat vier dagen in de week naar Expertisecentrum Veendam en heeft het daar zeer naar haar zin.

Ingrid: "Als baby ontwikkelde Myrthe zich aanvankelijk normaal, maar ze was wel laat met lopen en praten. Het consultatiebureau raadde ons aan om haar te laten onderzoeken bij het UMCG.

Daar constateerde men een fikse ontwikkelingsachterstand. Myrthe bleek een zeldzame genafwijking te hebben waar er maar een paar honderd van in de wereld zijn. Dat was wel een dreun. Je wereld staat even op zijn kop. Alle dromen die je hebt over het opgroeien en de toekomst van je dochter moeten worden bijgesteld. En je weet dat je je leven lang zorg houdt."

Martin: "Bij onze zoektocht naar een geschikt KDC voor Myrthe kwamen we in het dagcentrum in Muntendam terecht. Vanaf het moment dat we over de drempel stapten voelde dat goed. De warme sfeer was meteen voelbaar en Myrthe voelde zich er meteen volledig thuis. Inmiddels is Myrthe meeverhuisd naar het nieuwe Expertisecentrum in Veendam."

Martin: "Vanaf 2017, toen Myrthe voor het eerst naar Cosis ging, hebben we haar zelf gehaald en gebracht. Wat we als erg prettig ervaren is dat je op deze manier een intensief persoonlijk contact houdt met de mensen op de locatie. Daar hebben we wel een dagelijkse reis voor over. Martin vervolgt: "Wat we graag aan Cosis willen meegeven is dat er informatie beschikbaar zou

moeten komen voor ouders rondom mogelijkheden in de wereld van de zorg en de bijbehorende bureaucratie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan zaken als het aanvragen van dubbele kindbijslag en het aanvragen van de vrijstelling voor de leerplicht. Als je in de 'zorgjungle' terecht komt is het vaak een helse zoektocht om de juiste vorm te vinden en het voor elkaar te krijgen. Als iedereen beter van het aanbod en de mogelijkheden op de hoogte zou zijn, zou dat in de breedte de kwaliteit van de zorg ten goede komen." Ingrid: "Ik ben blij dat we in staat zijn op een positieve manier in mogelijkheden voor Myrthe te denken. Dat doet ons, maar zeker Myrthe het meeste recht!"

Inhoud

- 2 **Koffie met...** met het gezin Heling
- 4 **Overlijden en palliatieve zorg**
- 7 Nieuws!
- 8 **#METZORGGEMAAKT**
- 9 COLUMN – WIJ ZIJN ER OOK NOG
- 10 **Ons Hertenkamp Harkstede**
- 12 **Ze zijn van grote meerwaarde op school**
- 14 **Gezinscoach van de afdeling Gezinsontwikkeling van Cosis**
- 16 SPRAKELOOS
- 17 Nieuwe bakkerij Coos in Groningen!
- 18 **Margreet de Graaf**, nieuw lid Raad van Bestuur
- 20 **Op pad met ....** Jacqueline van Dinten
- 22 Nieuws!
- 23 Tweets – Lees verder op ... – Klachten
- 24 **PRONKT** – gedicht van Sasja

foto omslag: Cosis kinderboerderij Harkstede

4

Overlijden en palliatieve zorg

10

Ons Hertenkamp Harkstede

12

Cosis cliënten op Brunwerd

Overlijden

hoort ook gewoon bij het leven

Bij palliatieve zorg is het belangrijk dat je leven toevoegt aan de dagen en niet dagen toevoegt aan het leven. Een mooie openingszin om het onderwerp palliatieve, terminale zorg en overlijden in te leiden. Het is in elk geval zeer herkenbaar voor Jolande Vergouwe en Thea Drenth. Beide zijn ze teamcoördinator bij een ouderenwoonlocatie van Cosis.

Ook waardevol

“We bieden onze ouder wordende bewoners een veilige warme woonplek tot het eind. Als we dat beloven hoort daar ook bij dat we het eind van het leven met elkaar meemaken. Onze medewerkers weten dat heel goed en zijn in staat om ook daadwerkelijk mee te bewegen tot het allerlaatste moment.” Het zijn de woorden van Jolande Vergouwe. Ze werkt bij woonlocatie De Amsheerd in Hogeveen. “Terminale zorg en overlijden hoort gewoon bij de zorg die we in De Amsheerd bieden. Het zijn vaak verdrietige momenten, maar het kan ook heel waardevol zijn om samen een intensieve periode van begeleiden af te sluiten.”

Thea Drenth werkt in Gockingaheim in Noordbroek: “Natuurlijk heeft het meemaken van een afscheid impact. Het verschilt per persoon hoe hij of zij daar mee omgaat. Iedereen reageert daar emotioneel anders op. We houden het altijd bespreekbaar en evalueren standaard de periode

rondom het overlijden. Daarbij is maximale ruimte voor de betrokkenen om te reflecteren. Ik zie ook dat ons team zeer open is en maximaal bereid is om elkaar te steunen.”

Meebewegen

Thea: “Als je werkt met ouderen pas je je werkwijze aan de doelgroep aan. In plaats van ambitieus met ontwikkeling of leerdoelen werken, focus je je op een prettige en veilige laatste fase van het leven. Je beweegt als het ware mee met de behoeften. Als begeleider moet je warmte en nabijheid kunnen bieden. Je moet kunnen genieten van kleine momenten.”

Jolande: “Op het moment dat je weet dat iemand niet meer beter wordt kijk je hoe je een bewoner waardig naar het eind kunt begeleiden. Je stelt alle doelen bij om de laatste periode zo plezierig mogelijk te maken. Je probeert pijn en ongemak zoveel mogelijk uit te sluiten met de beschikbare middelen en in overleg met de betrokken disciplines. Als bijvoorbeeld een

foto boven:
Jolande Vergouwe, werkt bij woonlocatie De Amsheerd in Hogeveen.

foto onder:
Thea Drenth, werkt in Gockingaheim in Noordbroek

bewoner dol is op Milky Ways dan zeg je niet dat dat ongezond is, maar bied je dat aan omdat dat het welbevinden bevordert. Je haalt alles uit de kast om de bewoner op de valreep nog zo veel mogelijk te verwennen.”

Erehaag

Jolande: “Als een cliënt gaat overlijden willen we het liefst dat het op zijn of haar eigen kamer gebeurt. Te midden van de eigen vertrouwde spullen, het licht wat gedimd, misschien een zacht muziekje en de nabijheid van familie en begeleiding. Als familie het aangeeft dat ze bij de laatste dagen betrokken willen zijn dan krijgen ze daar maximaal de gelegenheid voor. We hebben een bed voor ze en ze kunnen mee-eten.” Thea: “Als een bewoner overleden is maken we, bij de uitgeleide naar de uitvaart, een erehaag waar de kist doorheen wordt gereden.” Jolande: “Dat doen wij ook. We leggen allemaal een bloem op de kist en we ‘zwaaien’ de cliënt uit.” Daarnaast maken we een herdenkingshoek in het gebouw met een mooi bloemstuk en de foto van de overleden medebewoner. En uiteraard bieden we voldoende ruimte voor de bewoners om er zo open mogelijk over te praten. De cliënten gaan in principe niet mee naar de uitvaart.”

Doorstroom

Thea: “Het bijzondere van onze woonlocaties is dat er veel doorstroom is. Mensen overlijden en twee weken later komt er een nieuwe bewoner binnen. Dat besef is in het begin best wennen. Maar het is onlosmakelijk verbonden met de doelgroep. Rondom het overlijden krijgt iedereen de maximale ruimte om er mee om te gaan zoals zij of hij wil. Begeleiding en cliënten. We weten van de bewoners hoe ze er mee omgaan. Dat verschilt. De een trekt zich wat terug en de ander is veel extravert in de beleving. Ook daar bewegen we zoveel mogelijk in mee.” Jolande: “De dood hoort platgezegd bij onze tak van zorg. Het kan zeer waardevol zijn om een bewoner naar het laatst toe te begeleiden. Bij het verdriet van het afscheid is er vaak ook berusting en tevredenheid als je met elkaar constateert dat iemand rustig is ingeslapen. Overlijden hoort gewoon bij het leven.”

Humphrey

Mijn naam is Grace en ik ben het jongste nichtje van Humphrey. Humphrey is bijna 15 ouder dan ik, dus ken ik hem mijn hele leven. Humphrey heeft tijdens zijn geboorte een hersenbloeding gehad. En daar heeft hij een beperking aan over gehouden. Maar toch kon hij zich altijd prima redden, met hulp van zijn gezin en familie. Nadat Humphrey beide ouders had verloren ging hij zelfstandig wonen onder de vleugels van Cosis, voorheen NOVO, aan de Lijzijde. Daar heeft hij zo'n 17 jaar gewoond. Humphrey ging met pensioen en dat vond ie prima. De laatste jaren merkte je wel dat Humphrey een dagje ouder werd. Hij kreeg wat moeite met lopen en kon daardoor niet meer zelfstandig naar de stad of naar ons huis komen. En zo'n 5 jaar geleden besloot ik als zijn mentor langzamerhand te gaan kijken voor een nieuwe woonplek voor Humphrey. Zo kwamen we terecht bij de Kornalijn in Vinkhuizen. Binnen een aantal seconden nadat ik hier binnen was gelopen had ik al besloten dat dit moet de nieuwe woonplek moest worden voor Humphrey. Dat kwam voornamelijk door de alleraardigste bewoners én natuurlijk hun begeleiders. Het kleinschalige was prima, de rustige huiskamer was voor hem perfect. En zijn eigen appartementje was ook helemaal naar zijn zin. Daar kon hij genieten van zijn muziek, dvd's onder het genot van zijn cola, chips en snoepjes voor zijn keel.

Het afgelopen jaar werd Humphrey wat rustiger, stiller en werd het meer een oudere man. Hij werd ook meer afhankelijk van de verzorging. Hij had zijn goede dagen, dan wilde hij wel een spelletje spelen, en zijn mindere dagen. Totdat hij onwel werd op 6 januari. Hij is na een kort ziekbed overleden op zondagmiddag 9 januari. De laatste dagen ben ik bij hem gebleven, en hebben we via videochat afscheid kunnen nemen van de familie die over de hele wereld verspreid woont. Het waren drie bijzondere dagen. De medebewoners kwamen om de beurt dag zeggen tegen Humphrey, terwijl hij lekker sliep, héél mooi. Hartverwarmend. Ook de medewerkers van de Kornalijn hebben zowel voor Humphrey als voor mij het allemaal erg draaglijk gemaakt. En de laatste dagen waren met een lach en een traan. Humphrey heeft een waardig afscheid à la Humphrey gehad.

Grace Meijer - Bregman

NIEUWS!

Wielrenner Danny is de Beer van Emmen

Danny Haddingh is 37 jaar en woont in de Panfluit in Emmen. Danny is wielrenner en heeft al veel prijzen gewonnen. Hij heeft de bijnaam *De Beer van Emmen*. Danny traint twee keer per week bij de ID Wielergroep in Assen. Deze G-sport wielervereniging heeft een eigen afgesloten racebaan. Op die manier kan iedereen veilig aan sport doen zonder dat ze tussen ander verkeer moeten trainen.

De Beer van Emmen heeft in 2015 nog een medaille gewonnen op de Special Olympics in Los Angeles in Amerika. Dat was niet makkelijk, want het was daar wel 40 graden.

De Wielergroep kan nog wel een paar leden gebruiken. Informatie: 06-10097391

Rectificatie

In de introducerende tekst van het verhaal over *Logeren in Pronk* nummer 3 van 2021 staat dat het Logeerhuis in Groningen 7 dagen geopend is. Dit is niet juist. Het juiste aantal is 6 dagen.

WDL Sevenhof plaatst een voedselkast

Cliënten en personeel van WDL Sevenhof van Cosis in Stadskanaal hebben een voedselkast geplaatst in de gang van hun locatie. Daarmee willen ze mensen die het minder hebben de kans bieden om gratis producten op te halen.

“Dan moet je bijvoorbeeld denken aan soep, macaroni, deodorant, snacks, maandverband, houdbare producten, groente in potjes en frisdrank. Maar er ligt bijvoorbeeld ook speelgoed tussen”, zegt begeleider Jesper Elzen. “Overdag is de deur altijd open en er hangen geen camera's, dus mensen kunnen anoniem wat uit de kast halen.” Het idee is ontstaan toen er werd gewerkt aan een kledingproject. “Daarvoor wilden we langs de deuren gaan, maar vanwege de coronaregels leek ons dat toch niet zo handig. Toen heeft iemand dit idee geopperd, ook omdat het coronaproof kan. Iedereen heeft meegeholpen om de kast te maken en in de week voor Kerst hebben we deze op z'n huidige plek gezet.”

Tot tevredenheid van cliënten en medewerkers komen er veel positieve reacties vanuit de wijk, helemaal nadat de lokale krant er aandacht aan besteed had. “Sterker nog, de buurtbewoners leven heel erg mee en komen regelmatig wat brengen om in de kast te leggen. We hebben inmiddels zelfs een tweede kast geplaatst. En mocht er niet zoveel meer in liggen, dan vullen we die zelf bij. Op de kast hangt een briefje met de gebruiksaanwijzing en wat de bedoeling ervan is. De inhoud is echt bedoeld voor mensen die het kunnen gebruiken en dat ze alleen pakken wat ze op dat moment nodig hebben. Er zit dus ook een sociaal aspect aan. We hebben vertrouwen in de mensen en gaan ervan uit dat ze zich inhouden.”

#metzorggemaakt

Bij Cosis maken cliënten in de WDL-locaties dagelijks met passie, liefde en kwaliteit veel mooie en verkoopbare producten. Van uniek keramiek tot professioneel drukwerk. Van openhaardhout tot de zorgvuldige demontage van oude of defecte elektrische en huishoudelijke apparaten. Onze producten zijn #metzorggemaakt.

In deze Pronk zetten we de producten van Bakkerij Coos, Hoendiep Groningen, in de etalage. Zie ook artikel op pagina 17.

Van harte welkom bij onze winkels en verkooppunten!

Geertje

INTRO COLUMNISTE
GEERTJE VAN KALSBEK

Geertje is de moeder van Jakob die een dag per week bij Cosis Kunst werkt. Jakob maakt deel uit van een club vrienden die regelmatig activiteiten met elkaar doen. Daarover schrijft Geertje in deze Pronk. Jakob is een volwassen man met een licht verstandelijke beperking en hij heeft twee jongere zussen.

Wij zijn er ook nog!

Uit het leven van een vriendenclub

Met een groep van twaalf opgewonden deelnemers, waaronder mijn zoon Jakob, waren we onderweg voor een vakantie in een bungalowpark in Drenthe. Bij hun eerste vakantie als groep ben ik, moeder van Jakob, meegegaan om de groep te begeleiden. We hadden twee huisjes gehuurd en eenmaal op de plaats van bestemming vlogen de enthousiaste ideeën voor het programma al snel over tafel. Zo kwamen onder andere een bezoek aan een pannenkoekenrestaurant en de dierentuin in Emmen voorbij. Ik ging niet mee daarheen, dat moesten we allemaal zelf regelen, inclusief de busreis.

De eerste dag bleven we gewoon thuis. Er werden boodschappen gedaan en de omgeving werd verkend. De dag daarop ging de groep naar Groningen, naar het Pannenkoekenschip. Ondanks het feit dat ze er allemaal 'redelijk gewoon' uitzien had de serveerster al snel in de gaten dat ze met een groep licht verstandelijk beperkte mensen te maken had. Want wat gebeurde er? De groep kwam thuis en was zeer verontwaardigd. Ze waren klaar geweest met eten en wilden afrekenen. Ieder apart, want de een had twee pilsjes gehad, de ander een cola, duurdere en goedkopere pannenkoeken, enzovoort. Dat mocht niet van de serveerster. Ze waren even stil geweest. Toen had Rina, heel beslist, gezegd: "Oké, dan blijven we hier zitten." Dat had de serveerster niet verwacht en oké, dan mochten ze apart betalen. Wat was ik trots op hun assertiviteit.

De dag daarna gingen ze naar Emmen, naar de dierentuin. Ik had al die jaren, voorzichtig, met hen geprobeerd over hun beperking te praten. Daar was ik bij Jakob altijd zeer open over geweest. Het blijft een precair onderwerp, want bij velen thuis werd er met geen woord over gerept. Maar wat gebeurde? Ze kwamen joelend thuis. "We hebben ze te pakken gehad", riep Jelle. "Ja mam", zei Jakob, "we kregen iets van

vijftien euro korting!" "Hoe kan dat nou?", zei ik verbaasd. Rina en Dennis gingen de kaartjes kopen. Precies als bij het Pannenkoekenrestaurant herkende de verkoopster de groep als 'anders'. "Jullie zijn zeker van Vanboeijen?", vroeg ze vriendelijk. Rina had haar mond al open om te ontkennen, maar Dennis had het door. "Jaaah", zei hij, "wij zijn van Vanboeijen." En daar kwam de korting. Wat een plezier hebben ze daarover gehad! En ik ook. Eindelijk eens een voordeeltje van hun 'anders zijn'!

Uit privacy overwegingen is Jakob niet de echte naam van de zoon van Geertje.

Theehuis en dierenweide als middelpunt van het dorp

Ons Hertenkamp is vergroeid met Harkstede

Midden in Harkstede staat Ons Hertenkamp. Als je door het dorp rijdt kun je de sfeervolle dierenweide niet missen. Het is een bruisend middelpunt van Harkstede en wordt op verschillende manieren intensief gebruikt. Cosis bestiert de dierenweide en het theehuis.

In het beetje rommelige, maar o zo gezellige theehuis vertelt begeleidster Miran Husers over de vanzelfsprekende plek die de dierenweide en haar mee-werkers inneemt.

Miran: "In januari 2010 zijn we op deze plek begonnen met een dagbestedingslocatie. We hebben een theehuis en een kinderboerderij. Naast de kinderboerderij ligt een hertenweide en die is van het dorp en wordt gerund door hun eigen vrijwilligers en in stand gehouden met geld van donateurs.

We bestieren het theehuis dat door de week voor iedereen geopend is. Men maakt er druk gebruik, want veel dorpsactiviteiten vinden op onze locatie plaats. Straks komen de jeu de boulers even nazitten en serveren wij ze koffie of thee met iets lekkers erbij."

Samen met vrijwilligers

"Daarnaast hebben we een groep cliënten die voor de dieren zorgt. De kleine dieren als cavia's en konijnen zijn van onszelf, de schapen en geiten hebben we in 'onderhoud'. De dierenweide wordt druk bezocht door ouders of opa's en oma's met kinderen. En die komen na een bezoek aan de dieren en de speeltuin iets drinken in het theehuis.

Er zijn veel vrijwilligers uit het dorp actief bij de dierenweide. Zij verzorgen de beesten in het weekend en we hebben een groep vrijwilligers die het vervoer van de mee-werkers doet. Dat is best bijzonder binnen Cosis. Daar besparen we veel geld mee."

Integratie met het dorp

"We zijn helemaal vergroeid met het dorp. We gaan er ook op uit om klussen in Harkstede te doen. We vegen en verzorgen de parkeerplaats bij de plaatselijke supermarkt en we brengen lege flessen weg. Zo worden we nog wel eens ingezet bij klussen in het dorp. Dat is dankbaar werk, want het zorgt voor een vanzelfsprekende verbinding tussen ons en de Harksteders. We zijn op een hele fijne manier vergroeid met elkaar."

Op OBS Brunwerd in Uithuizen is het voor
aanvang van de lessen een kakafonie van
kinderstemmen in de gangen. Uit die brei van
geluid klinkt opeens heel enthousiast: “Hee, hallo
juf Mandy!” Op zich niets bijzonders, maar wel als
je weet dat juf Mandy een van de acht mensen
met een verstandelijke beperking is met een
werkplek op de basisschool.

“Ze zijn
van grote
meerwaarde
op school”

foto: ??????

Hand en span

De acht cliënten vormen een groep van Cosis en worden begeleid door Daniëlle de Jager en Natasja van der Wal. Daniëlle: “Het is al zeker tien jaar geleden dat een klein groepje van NOVO schoonmaakwerkzaamheden deed in het voormalige gebouw van OBS Brunwerd. De cliënten kwamen naar de school vanuit het dagcentrum aan de Industrieweg. Een aantal dames vond het wel leuk om op de school te blijven werken en dan in de klas hand- en spandiensten te verlenen. Een soort hulp-juf. Eigenlijk was het bijna een logische stap om, toen het nieuwe schoolgebouw werd betrokken, een hele groep OBS

Brunwerd als werkplek te geven.” Natasja: “Tegenwoordig werken er vier dames in vaste klassen in de onderbouw. De mannen in het gebouw doen onderhoud- en schoonmaakklussen en zorgen ervoor dat de pleinen en de tuinen er netjes uit zien.”

Vanzelfsprekend

Yvonne Stiekema is leerkracht in de onderbouw en is contactpersoon vanuit het schoolteam voor Cosis. Yvonne: “We genieten enorm van de aanwezigheid van onze hulp-juffen. Ze zijn zorgzaam, stralen rust uit en hebben aandacht voor ieder kind. Verder betekenen ze voor ons een kostbaar stel extra handen. Tijdens de

coronaperiode waren ze afwezig en dat was voor ons een enorm gemis. We zien ook dat zij genieten van hun werk en het contact. We werken volwaardig samen en dat doet veel met hun eigenwaarde.” Schooldirecteur Eddy Lukje vult aan: “Ik vind het een prachtige samenwerking. Toen de participatiewet kwam voldeden wij daar al enigszins aan. Het is belangrijk dat kinderen vanzelfsprekend opgroeien met een doorsnee van onze samenleving. Mensen met een beperking horen daarbij. Omdat onze kinderen van jongs af aan met ze opgroeien is er niets bijzonders meer aan. De mee-werkers van Cosis zijn een natuurlijk, vanzelfsprekend

onderdeel van het team van de school. Er zijn bijvoorbeeld cliënten met het syndroom van Down werkzaam, maar geen kind zal hen daar op aanspreken of buitensluiten. Kinderen worden op deze manier versneld maatschappijvaardig.”

Hartstikke belangrijk

De cliënten volgens een gestructureerd weekschema, maar zijn flexibel genoeg om daar van af te wijken. Natasja: “Ik vind het mooi om te zien dat ze zich verantwoordelijk gaan voelen voor het reilen en zeilen op de school. Ze voelen zich eigenaar van hoe het gaat met de kinderen, het gebouw en de materialen. Zoiets kan alleen als je gelijkwaardigheid ervaart en weet dat je werk gewaardeerd wordt.”

Harmen vindt OBS Brunwerd een geweldige werkplek: “Toen ik na de schoolvakantie het plein zag schrok ik wel een beetje dat er zoveel onkruid was gegroeid, maar dat hebben we inmiddels allang weggewerkt. Over tien jaar wil ik ook gewoon nog op deze school werken. Ik doe hartstikke belangrijk werk. Ik vind het ook leuk als we met de kerstmaaltijd met z'n allen aanwezig zijn. De kinderen, de onderwijzers en wij.” Daniëlle: “Inmiddels is er ook een samenwerking met andere scholen. Zo maken we bijvoorbeeld de lunch tijdens de studiedagen van het personeel van basisschool de Schelp. En we halen we oud papier uit de klassen van de Koning Willem-Alexander school en zorgen we daar voor koffie en thee.” De meerwaarde van de Cosis groep op de basisscholen in Uithuizen wordt dagelijks bewezen. Het ondersteunt daadwerkelijk het werk van de leerkrachten en het doet veel goeds met de eigenwaarde van de cliënten.

Gezinscoach van de afdeling Gezinsontwikkeling van Cosis

Hoe een kop thee het verschil kan maken

“Als je als gezinscoach bij een gezin binnenkomt dan is men eerst vaak wat afwachtend. Het is ook confronterend als er een vreemde in je privé-omgeving komt en aan je vraagt waar je mee geholpen wilt worden. Dan heb je enige schroom te overwinnen. Het moment dat er, vroeg of later, een kop thee of koffie wordt aangeboden is vaak het teken dat het dikste ijs is gebroken.”

Expertise

Olivia Pater en Kirsten Kuipers zijn beide Gezinscoach bij de afdeling Gezinsontwikkeling van Cosis. Zij zetten binnen de gezinnen die ze bezoeken de lijnen uit, voeren de voortgangsgesprekken en onderhouden contacten met aanvullende disciplines en het netwerk van het gezin. Ze werken samen met Gezinsbegeleiders die meer uitvoerend binnen de gezinnen werken.

Olivia: “Als een gezin aangemeld wordt gaat een aanmeldteam op gesprek. De problematiek kan heel verschillend zijn, maar het kind in het gezin, de aanleiding voor de aanmelding, staat altijd centraal.” Kirsten: “Eenmaal in het gezin probeer je samen met de ouders de hulpvraag in kaart te brengen. Dat kan gaan over opvoedingsvragen of verlegenheid met een bepaald gedrag.

“...Het is altijd individueel op maat.”

Wat we allemaal heel belangrijk vinden is dat we onszelf niet als de deskundige presenteren. We staan naast het gezin en faciliteren zodat het gezin zelf de oplossing kan vinden. We zijn niet beleerend, maar staan naast de ouders. We luisteren en sluiten aan bij de wensen van het gezin. Eigen inzicht is veel meer waard dan een lesje waar de ouders weinig gevoel bij hebben. Ieder gezin bezit een kracht die te gebruiken is. Vaak zien ouders in een stadium waar ze om hulp hebben gevraagd de mogelijkheden niet meer. Daar gaan we dan samen naar op zoek.”

Sparren

Olivia: “Geen gezin is gelijk en dat is ook meteen een van de mooiste dingen van ons vak. Ook is geen dag hetzelfde en er bestaat ook niet iets als de ‘best bewezen oplossing’. Het is altijd individueel op maat. De mate van aandacht voor een gezin verschilt ook. De aard van de problematiek verschilt en de een zit sneller in de ‘oplossingsgerichte modus’ dan de andere. We proberen zo goed mogelijk het netwerk van het gezin in kaart te brengen. Wie kan er nog meer een rol spelen? En hoe kunnen we dat in de toekomst gebruiken. En we merken dat ouders vaak amper weten welke mogelijk-

heden tot hulp er nog meer bestaan. Stichting Leergeld, Stichting Pepernoot, een wijkteam, sportmogelijkheden in de buurt, we nemen alle opties mee die een constructieve rol kunnen vervullen in het gezin. Vaak helpen we ook in de bureaucratische omgeving. Dat is regelmatig erg gecompliceerd als je er niet vaak mee te maken hebt.”

Cadeau

Kirsten: “De eerste paar afspraken zijn het allerbelangrijkst. Het helpt om jezelf in te beelden hoe jij het zou vinden als er plotseling iemand over de vloer komt die vraagt naar je problemen. Het belangrijkste is dat er vertrouwen ontstaat. Dat is een eerste fase, vaak voordat je constructief met het probleem aan het werk gaat. Als dat vertrouwen er is kun je stappen gaan maken. En als je ziet dat de stappen ook iets opleveren krijg je daar heel veel energie van. Het mooiste is het moment dat je voelt dat je samen de negatieve spiraal kunt omkeren.”
Olivia: “Het is fijn is als je het punt hebt bereikt dat je niet meer nodig bent. Dat het gezin zelf weer handvatten genoeg heeft om verder te kunnen. Als ze genoeg zelfvertrouwen en kracht hebben om los te laten. Dat is het mooiste cadeau dat je kunt krijgen.”

*foto links:
Olivia Pater en
Kirsten Kuipers*

Levi

Marianne en Michiel wonen met hun drie geadopteerde kinderen in Bedum. Marianne: “We kregen al snel in de gaten dat onze zoon Levi wat achterbleef in zijn ontwikkeling. Daarnaast werd hij steeds drukker in zijn bewegingen in huis. Het was lastig om goed tot hem door te dringen. Eerst zijn we er mee naar de huisarts gegaan die ons doorstuurde naar MEE. Uit een paar onderzoeken kwam autisme naar voren. Inmiddels hadden we de begeleiding thuis al ‘opgeschaald’ naar 24-7 één op één begeleiding. Dat was uitermate intensief want je moest voortdurend in zijn nabijheid blijven. Dat zou niet lang vol te houden zijn en zo kwamen we bij Gezinsontwikkeling van Cosis terecht. Na de eerste gesprekken met onder andere gezinscoach Olivia Pater en een video-interactie-training kwamen we tot de conclusie dat we gezinsbegeleiding nodig hadden. Gezinsbegeleider Sera kwam een paar uur per week bij ons over de vloer en nam dan het toezicht op Levi van ons over. Dat was eigenlijk al een verademing, want onze energie was langzaam aan het opraken. Met een beetje meer lucht en ruimte en de nodige gesprekken kwamen we samen steeds meer tot inzicht in hoe we anders met Levi om zouden kunnen gaan. Olivia komt eens per twee weken en van haar krijgen we tips over het gedrag van Levi, de manier van communiceren, tips om de zelfstandigheid te trainen, kortom, we bespreken alles met haar waar we tegen aan lopen.”

“Zo hebben we steeds kleine stappen kunnen ondernemen die rust en structuur gaven aan Levi en aan ons iets meer armslag. We hebben veel geleerd in de periode dat we met Cosis samenwerken. Allereerst is er de erkenning en het gevoel dat je er niet meer alleen voor staat. We hebben sterk het gevoel dat we samen naar oplossingen aan het zoeken zijn. Het is niet beleerend, maar coachend. Zo zijn we in samenspraak in de gelegenheid om problemen op te lossen. Je wordt als het ware op het spoor gezet om zelf het inzicht te creëren. Dat effect is veel groter dan dat je op een briefje krijgt wat je doen moet. We zijn allemaal opgeknapt. We hebben nu rust. En daar varen we allemaal wel bij. Het vertrouwen in elkaar is groot en nog belangrijker: ik vertrouw ze Levi toe.”

SPRAKELOOS

Antwan werkt bij dressuurpaardenstal de Oude Meerdijk in Emmen. Dagelijks moeten de paarden uit de wei worden gehaald.

Nieuwe bakkerij Coos in Groningen

Vanaf november is er een hele nieuwe bakkerij van Cosis gestart bij de Woonboulevard Kruit en Kramer aan het Hoendiep. De naam van het nieuwe pand is bakkerij Coos.

Martijn en Elisa werken al lange tijd bij de bakkerij van Cosis in Groningen. Elisa werkt twee dagen in de bakkerij en maakt voornamelijk taarten. Martijn is ook een ervaren bakker. Martin: “We bakken ook broden voor een paar woonlocaties in de stad Groningen. En we maken kleine broodjes voor het Grand Café van Cosis dat ook in de Woonboulevard zit.”

Medewerker Lodewijk vult nog aan dat er in totaal acht mee-werkers bij Coos werken: “We moeten nog een beetje wennen aan de nieuwe ruimte en aan de nieuwe oven, maar we staan te trappelen om weer in opdracht allerlei bestellingen te maken. In overleg is bijna alles mogelijk.”

Telefoon bakkerij Coos: 06 8324 9725.

“Cosis is een organisatie waar ik graag bij wil horen”

Margreet de Graaf
nieuw lid Raad van Bestuur

“... Ik zie er enorm naar uit om deel uit te maken van Cosis en zeg dan ook graag tegen iedereen: tot ziens!”

“Ik wil morgen wel beginnen! Ik heb een erg fijn gevoel overgehouden aan de eerste contacten met Cosis. Ik voelde me meteen zeer welkom. Het positieve beeld dat ik met name vooraf online had opgebouwd werd in de praktijk volledig bevestigd. Het zijn de enthousiaste woorden van Margreet de Graaf. Per 1 april is zij het nieuwe lid van de Raad van Bestuur van Cosis.

Friesland

Margreet (50) is woonachtig in Steenwijk, ze is getrouwd en heeft twee kinderen. Officieel is ze nu nog Directeur Publieke Gezondheid van de Veiligheidsregio Fryslân. Margreet is verantwoordelijk voor GGD Fryslân en voor de opgeschaalde zorg in crisissituaties. Margreet: “De GGD is er als het nodig is, al is dat vaak onzichtbaar. Om gezond zijn makkelijker te maken en om gezondheid te beschermen.” Dat veranderde nadat de dagelijkse praktijk vanaf maart 2020 volledig werd gedomineerd door corona: “Zeker in de eerste golf toen de samenleving erg overonderd was,

was er veel spanning en was mijn werk topsport. Inmiddels hebben we al beter geleerd om ermee om te gaan, maar ik bedacht me dat als de mutatie van het virus en de mondiale voortgang van de bestrijding zich zo blijft ontwikkelen, we er misschien nog wel een paar jaar mee te maken kunnen hebben. Aan een leidinggevende functie op dit niveau zit een soort van houdbaarheidsdatum en daar zat ik wel tegen aan. Nog een paar jaar erbij zou te lang zijn. Dat maakte dat ik open stond voor iets nieuws.”

Samenwerken

“Na het zien van de vacature voor lid van de Raad van Bestuur van Cosis heb ik veel gelezen over de organisatie. Wat me erg aansprak is dat je in alles leest dat de cliënt centraal staat. Dat sprak me erg aan. Ik zie ook dat Cosis de blik naar buiten heeft. Dat past ook bij mij, ik ben in mijn werk voortdurend op zoek naar samenwerkingsbanden. En de collectieve inzet om meer grip te creëren voor cliënten en medewerkers vind ik ook erg mooi. Cosis leek mij, door de optelsom van deze aspecten, een organisatie waar ik graag bij zou horen. In die zin gaat er nu een wens in vervulling. Ik heb weinig directe ervaring met de doelgroepen van Cosis. Ik ben weliswaar belangenbehartiger geweest in de zorg en ik heb een neefje met autisme, maar in de dagelijkse praktijk kom en kwam ik niet veel in contact met mensen met een verstandelijke of

*Margreet de Graaf,
foto gemaakt door
Team Horsthuis*

psychische beperking. Maar door hoe ik in het leven sta hoop ik snel verbinding te vinden met medewerkers en cliënten. Ik ben een verbinder en bij leidinggeven focus ik me op de mens achter de cijfers. Ik zie mijn nieuwe functie dan ook als ondersteunend aan het primaire proces. Een bestuurder heeft voornamelijk een voorwaardelijke taak.”

Boksen

“In mijn vrije tijd geef ik wekelijks les in Body Balance. Dat is gebaseerd op yoga, waarbij lichaam, geest en adem met elkaar samenwerken. Ik doe dat in een sportschool in Meppel. Daarnaast sport ik zelf ook. Het is voor mij een fijne gelegenheid om intensief fysiek bezig te zijn en mijn hoofd leeg te maken in mijn boks- en andere trainingen. Verder wandel ik graag. Eenmaal bij Cosis, zou ik graag regelmatig tijd vrijmaken om de locaties te bezoeken en kennis te maken met cliënten en medewerkers. Ik ben iemand die graag ‘de boel een beetje bij elkaar houdt’. Iemand van de harmonie. Daarvoor wil ik me graag openstellen voor iedereen en zoveel mogelijk ervaringen en meningen horen. Voor mij staat de vraag ‘wat is er nodig in de praktijk en hoe werken mijn besluiten daardoor’ dagelijks centraal. Ik zie er enorm naar uit om deel uit te maken van Cosis en zeg dan ook graag tegen iedereen: tot ziens!”

Op pad met...

Jacqueline van Dinten

“We doen zoveel mooie dingen, maar zien dit soms zelf niet meer”

Nieuwe manager Markt & Communicatie

Jacqueline van Dinten is onze nieuwe manager Markt & Communicatie. We maken kennis in Frederiksoord: één van de voormalige Koloniën van Weldadigheid. De perfecte plek voor een gesprek over het belang van marketing én de kracht van Cosis.

Voor Hotel Frederiksoord is de herfst schilderachtig mooi. Jacqueline: ‘Je snapt dat zodra wij familie of vrienden over de vloer hebben, een wandeling door Frederiksoord vaste prik is.’ Frederiksoord is de plek waar in 1818 de Maatschappij van Weldadigheid haar eerste kolonie bouwde. ‘Arme gezinnen uit het Westen kregen hier de kans om een eigen bestaan op te bouwen en hun kinderen naar school te laten gaan.’ Hoewel de koloniën niet succesvol waren, stonden ze wél aan de basis van onze verzorgingsstaat. Jacqueline: ‘Het leuke is dat het oorspronkelijke idee achter de koloniën nog altijd leeft. Mensen laten meedoen door ze eigen regie te geven en ze in hun kracht te zetten. Dat is wat wij, tweehonderd jaar later, ook voor ogen hebben. Wel op een iets andere manier, natuurlijk.’

Klik

Jacqueline verruilde medio 2021 Viattence, een organisatie in de ouderenzorg, voor Cosis. Ik werd benaderd of ik iets voelde om bij Cosis aan de slag te gaan als manager Markt &

Communicatie. Echt een functie die bij jou past!”, zeiden ze. ‘Dit maakte natuurlijk enorm nieuwsgierig.’

Bij het kennismakingsgesprek was er een klik. Dat kwam vooral door De bedoeling en de manier waarop Cosis wil werken. “Denken in mogelijkheden, niet in beperkingen: dat is hoe ik in het leven en in mijn werk sta.” Ook ontdekte ze dat De bedoeling bepaald geen papieren visie is. “Cosis werkt al vanuit kleinschalige locaties, middenin de wijk of het dorp. Opvallend vond ik al die initiatieven om cliënten mee te laten doen: van lokale winkeltjes tot de houtbewerkingsplaats. Echt, er gebeurt zoveel moois. Alleen zien we dat soms zelf niet altijd meer.”

Zichtbaarheid

Juist dat wil ze met haar team zichtbaar maken. Jacqueline: “Cosis is een jong merk. Het is belangrijk om te laten zien waarvoor wij staan en waarin wij geloven. Aan cliënten, verwanten en onze contractpartners. Maar ook richting nieuwe collega’s. Zo willen we in 2025 te boek staan als beste zorgwerkgever van Noord-Nederland. Ambitueus? Zeker. Maar hier gaan we ons met HR sterk voor maken. We hebben die nieuwe talentvolle collega’s hard nodig.”

Jacqueline: “In ons zorglandschap zijn marketing en communicatie onmisbaar geworden. Je moet contracten sluiten, nieuwe diensten op de markt zetten. Cliënten en verwanten goed informe-

ren en de wereld laten weten wat wij te bieden hebben. Gelukkig hebben wij daar een steengoed team voor in huis.”

Randstad

Achttien jaar geleden verruilde Jacqueline de Randstad voor Drenthe. “Wij woonden in een dorpje bij Leiden. Toen bij ons huis het tracé voor de Hogesnelheidslijn (HSL) werd gepland, werd het tijd om te vertrekken.” Het oog viel op Drenthe. “Ik had paarden en die wilde ik graag bij huis. En ja, dan kom je maar op één provincie uit: Drenthe. Hier heb je rust en ruimte, nemen de mensen nog tijd voor elkaar.”

Juist het dorpsleven en de gemeenschapszin spreken haar aan. “Ik heb jarenlang in het bedrijfsleven gewerkt, mijn eigen bedrijf gehad. Maar toen ik wat ouder werd, groeide het besef dat er meer is dan werk én geld verdienen. Ik wil iets bijdragen aan de samenleving, ertoe doen. Wat is er dan mooier om mijn expertise in te zetten om De bedoeling van Cosis verder te brengen?”

Vooruitkijkend: “Onze maatschappij verandert snel. Dit biedt kansen. Zo kunnen digitalisering, e-health en domotica onze zorgprofessionals helpen om meer ruimte voor hun cliënt te creëren. Minder formulieren en administratie; meer cliënt en maatwerk. In een complexe wereld moeten we terug naar de eenvoud. Ook daar wil ik mij met mijn team sterk voor maken.”

Even voorstellen: EC Veendam

Bij het gezondheidscentrum in Veendam staat een bord naast de deur met daarop: Cosis EC Veendam. Fennie de Boer is Teamcoördinator van EC Veendam. Sinds oktober 2021 heeft zij met haar collega's en 14 tieners een plek gevonden die al na een paar maanden in de praktijk volledig beantwoordt aan de verwachtingen. Fennie: "We waren bij het EC in Muntendam uit ons jasje gegroeid. We zijn voor de kinderen en tieners tussen de 7 en de 18 op zoek gegaan naar een nieuwe plek met de nabijheid van winkels, sportfaciliteiten, een speeltuin en meer. We richten ons op het bevorderen van de praktische zelfredzaamheid. We doen elke dag onze eigen boodschappen en hebben daarbij een praktische rol voor onze cliënten. Binnen het gebouw hebben de tieners een aandeel in bijna alle dagelijkse voorkomende werkzaamheden. De was, de tafel dekken, de lunch voorbereiden, koffie serveren en nog veel meer."

Dennis en Roelof zijn supertrots op hun moestuin

Dennis Pals en Roelof Kootstra hebben sinds enige tijd een moestuin in Coevorden. 'Roelof en ik regelen alles', zegt Dennis, 'en in drukke tijden krijgen we hulp van Arjan.'

De drie mannen wonen in woonlocatie de Steege. 'We verbouwen aardappelen en allerlei soorten groenten, allemaal biologisch.' Die verkopen we vanuit onze blokhut. Er lopen een paar kippen die voor eieren zorgen. 'Het geld dat we verdienen met de verkoop van de groenten en de eieren gebruiken we weer om nieuwe spullen te kopen voor de tuin. Maar eerst moeten we nog flink wat groenten verbouwen.' Ze willen in de blokhut ook nog zelfgemaakte spulletjes als schilderijen en vogelhuisjes gaan verkopen. De bewoners van de Steege zijn druk aan de gang om daar allemaal spullen voor te maken.

Tweets

Cosis@SameninCosis - 3 jan. 2022
De kinderboerderij in Roden valt onder Volksvermaken Roden. Cliënten van Cosis verzorgen de dieren en onderhouden de kinderboerderij. 'De Krant' is langsgeweest voor een mooi interview. dekrantnieuws.nl/als-iemand-all...#kinderboerderij#Roden#dagbesteding

Cosis@SameninCosis - 27 nov. 2022
De Konditorei verhuiste naar Hoendiep 99F in Groningen en heet nu bakkerij Coos is. En worden ook hier weer onwijs lekkere taarten gemaakt. Je kunt deze heerlijkheden bestellen via bakkerijcoos@cosis.nu of via 050 311 05 29.

Cosis@SameninCosis - 30 nov. 2022
Bewoners van het Bastion in Coevorden gebruikten het zebra-pad voor hun huis liever niet. Automobilisten reden er vaak hard langs en stopten niet. Ze zijn naar de gemeente gegaan. Het zebra-pad is verhoogd met verkeersdrempels en betere verlichting! 👍

Lees verder op cosis.nu

[www.cosis.nu/
alles-overcosis/verhalen](https://www.cosis.nu/alles-overcosis/verhalen)
of scan de QR-code

Corona: ook voor artsen een onwerkelijke wereld
Corona: ook voor artsen een onwerkelijke wereld
› Cosis

Marcel en Marjolein zijn het Hulpteam
Marcel en Marjolein zijn het Hulpteam › Cosis

Technologie ingezet om Fabian onafhankelijker te maken
Technologie ingezet om Fabian onafhankelijker te maken › Cosis

Klachten? Blijf er niet mee rondlopen!

Een klacht kun je bespreken met de betrokkene(n) of leidinggevende. Kom je er samen niet uit? Of wil je om wat voor reden dan ook jouw klacht liever niet bespreken met begeleiding of leidinggevende? Dan kun je terecht bij onze interne klachtenfunctionaris Wemmy van Loobergen. Zij ondersteunt je als je een klacht wilt indienen. Wemmy is bereikbaar op 088 839 3217 of klachtenfunctionaris@cosis.nu. Als je iemand van buiten Cosis mee wilt laten denken, kun je ook een klacht indienen bij de onafhankelijke Interprovinciale Klachtencommissie IPKC. Op www.ipkc.nl kun je precies lezen wanneer en hoe je een klacht kunt indienen. Interprovinciale Klachtencommissie Groningen/Drenthe Postbus 30014, 9400 RA Assen, telefoon 06-30346998. Ook kun je op de website van de IPKC bij 'Contact' een klacht digitaal indienen.

Vertrouwenspersoon

Hiervoor zijn Jannetje Smith en Lout van der Velde bereikbaar.
Jannetje Smith: 06 51 00 72 17 of e-mail j.smith@cosis.nu

Lout van der Velde: 06 51 01 39 43 of e-mail l.vandervelde@cosis.nu

Pronkt!

Sasja maakt gedichtjes

Sasja werkt bij
Ons Hertenkamp
in Harkstede.

Ze woont bij Cosis in de
woonlocatie in Hoogkerk.

Ze maakt regelmatig
gedichten. Soms doet ze dat
omdat ze verdrietig is en soms
omdat ze vrolijk is.
"Gedichten maken is een fijne
manier om je gedachten op te
schrijven", volgens Sasja.

een gedicht over klavertje vier

een paardje at zijn haver,
en vond een blaadje klaver,
hij gaf het aan de hond,
die gooide het op de grond,
hij gaf het aan de kat,
die zei wat vies is dat,
hij gaf het aan de koe,
die zei ah bah a boe,
hij gaf het toen aan de mug,
maar die gooide het terug,
toen gaf het paardje het aan mij,
en ik was met dit blaadje zo blij,
want weet je; het was een klavertje vier,
je krijgt het als presentje hier,
waarom ik jou die heb gegeven,
het brengt je geluk in heel je leven.

groetjes van Sasja

werkt en woont bij Cosis

Deze rubriek geeft een podium aan cliënten om
met trots een zelfgemaakt product te tonen.
Suggesties mailen naar communicatie@cosis.nu